

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru România:

$\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 1 an 14 fl.

Pentru străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumeră și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 15 Octomvrie st. v.

Continuăm vorba de ieri.

Românii sunt nemulțumiți, pentru-că în vreme-ce oamenii lor cu știință de carte trebuie să-și caute pâinea de toate dilette preste hotare, li se impun drept administratori și judecători nisce oameni, care nu înțeleg limba lor, nu cunosc trebuințele și obiceiurile lor, nu au și nu pot avea față cu dînșii cuvenita bunavoință, nu se bucură și nu se pot bucura de încrederea lor.

Vine acum un diar din Budapesta, „Bp. Hirrap“ și constată cu toate aceste într-o corespondență din Cluj, că interesul statului ungar și al națiunii maghiare este, ca Românii să fie cu deservirire excluși din funcțiunile publice.

Cât pentru funcționarii numiți, diarul Budapestan cere, de sine se înțelege, ca guvernul să nu numească Români, fiindcă acestia sapă sub temelile statului.

Cât pentru funcționarii aleși, organul partidului „liberal“ cere, ca să fie desființat actualul sistem și înlocuit cu unul centralist, să nu se mai aleagă nici funcționarii comunali, nici cei comitatensi, ci să fie numiți de guvern.

Căci Românii au, precum serie diarul Budapestan, un comitet secret, care prin popi scie să-și asigureze majoritatea în consiliile comunale, ba chiar și în congregațiunile unora dintre comitate. Astfel el face să easă aleși unii Români preținși moderați față cu candidații maghiari, buni „patrioți“.

Dar' ceea-ce mai ales îl supără pe corespondentul din Cluj, e contingentul notarilor comunali români. Solgăbiraele îi spriginesc adese-ori, precum dice el, pe Românii mai lingușitori, „dar' după cum au dovedit numeroase exemple, pe sub mână cu atât mai primejdioși“, față cu concurenții maghiari totdeauna gata de a se jertfi pentru cauza națiunii lor. „Și e în adevăr de desperat, — urmează corespondentul, — cum scade maghiarimea în această pozițiune importantă.“

Prea bine! Să întoarcem foaia.

Dacă Maghiarii ajung la desperațiune, pentru-că în satele românești ocupă din ce în ce mai puțini Maghiari funcțiunea de notari, Românii să nu despezeze oare, când ved că scade tot în acele sate numărul notarilor români?

Dacă Maghiarii cer, ca notarii comunelor române să servească cauza națiunii lor, noi cerem ca ei să servească interesele comunei, care îi hrănește, nu mai mult.

Constatăm însă, că din zi în zi scade numărul Românilor, care se mai pot susține în funcțiunea de notar comunal, scade mai virtos numărul Românilor în funcțiunile comitatense, scade cu deservirire numărul celor admiși în funcțiunile judecătorești și sporesce atât în comune cât și în comitate și pe la judecătorii numărul acelor, care se folosesc de puterea publică în serviciul special, nu al

comunei, nu al comitatului, nu al țerii, ci al națiunii maghiare. Noi plătim dări grele, noi dăm contingent pentru armată, pe care se razimă toată puterea publică, ear' sub scutul acestei armate și din banii contribuiți de noi se susțin în funcțiuni oameni, care nu servesc interesele noastre, ci ale națiunii maghiare. Mai mult: chiar frații nostri, intrați odată în funcțiuni publice, fie funcționari comunali ori comitatensi, fie judecători, se pot susține numai câtă vreme servesc cauza națiunii maghiare. Altfel ori sunt siliți a se retrage, ori sunt permutați în ținuturi neromânești, la Seghedin, la Solnoc, în Secuime, ori poate chiar între Slovaci.

După toate aceste mai scoatem la iveală, că „Bp. Hirrap“ e organul celebrului publicist maghiar Francisc Pulszky, omul, care a conspirat timp de șese-spre-dece ani contra monarhului seu.

Apoi bine! dacă Maghiarii desperă, când dispun fără de nici un control de puterea publică, dacă ei pot să conspireze timp de șese-spre-dece ani contra monarhului, cum oare se poate crede, că Românii sunt incapabili de a despera, când sunt lăsați la discrețiunea unei cete de funcționari, care nu înțeleg interesele lor și nu au față cu dînșii cuvenita bunavoință? de ce adevă ei să fie cu deservirire lipsiți de inclinarea spre conspirațiuni în felul celor preconisate de marele publicist maghiar?

Sunt luni de zile decând guvernul a pus tot aparatul puterii publice în mișcare, ca să afle în Ardeal firele vre-unei conspirațiuni române. N'a putut găsi nimic și nici că va găsi deocamdată, pentru-că n'am ajuns încă să conspirăm și nici că vom conspira câtă vreme credem de cuviință a combate pe față actualul regim.

În ziua însă, în care lupta pe față ar ajunge să fie un fel de nebunie, în acea zi se vor țese ele de ele firele, pe care astăzi guvernul zadarnic le caută. Și de sigur, că nu aceia, pe care astăzi autoritățile îi persecută drept agitatori, ci alții vor toarge și innoda firele.

Tot diarul omului, care a conspirat timp de șesepre-dece ani, constată, că autoritățile publice prea sunt blânde față cu „agitatorii“ români. Dl Iacob Mureșan, învățător din Cluj, a fost condamnat la o săptămână de zile închisoare și dece florini amendă, pentru-că un oarecare Allenberg a creșut de cuviință a-l denunța ca agitator. Ba părintele protopop Papiu și dl Dr. A. Tincu au fost, chiar achitați, deși sunt „agitatori“ foarte primejdioși. — Așa nu merge: diarul dlui Pulszky cere statarul pentru Ardeal.

Tot acel diar află, în sfârșit, că unul dintre „agitatori“, dl P. Pipoș, colegul nostru în redacțiunea „Tribunei“ e chiar ofițer de honveți, și închee exprimând dorința, că să vină odată timpul, când „Tribuna“ nu va mai cuteza să se misce.

Pedepse aspre dar' contra celor ce luptă pe față, statarul, suprimarea „Tribunei“, aceste le doresc Maghiarii, prin aceste voiesc ei să ajungă la îndrăgirea lor națională!?

Nimic mai comod decât aceste. Dl Tisza dispune de putere și nu are decât „să taie“ și „să spânde“; să publice starea de asediu și să suspende legea de presă, în virtutea căreia se publică „Tribuna“.

Apoi va înceta lupta pe față; oamenii, care tot mai cred, că este cu puțință rezolvarea prin bună învoeală a conflictului dintre noi și Maghiari, vor recunoaște că s'au compromis, se vor retrage și vor tăce molcom, lăsând pe ceilalți să lucreze pe tăcute, conspirând după teoria emisă de dl Francisc Pulszky.

Revistă politică.

Sibiu, 15 Octomvrie st. v.

De un timp încoaci suntem mereu surprinși din partea ministerului ungar de justiție cu cele mai picante planuri de reforme. În zilele trecute se vorbea, că noul secretar de stat în ministerul de justiție are intențiunea să uniformizeze funcționarii dela justiție, ca aceștia să se poată deosebi de alți oameni de omenie în comunicarea cu publicul dinafară și să-și poată păstra în modul acesta autoritatea, ce li se cuvine.

Acum vine o surprindere și mai nouă. Se dice, că dl secretar are de gând să îngreuneze funcționarilor de justiție crearea unei vetre familiare prin aceea, că va pretinde dela toți aceia, care au o leață mai mică de 2000 fl., ocațiune de căsătorie de 5000 fl. Prin această măsură ar voi dl secretar de stat să împedecă lățirea proletarismului în statul funcționarilor și prin urmare să ridice vața morală a singuraticilor funcționari.

Aceste sunt cele dintâiu planuri de reforme ale noului secretar de stat. Noi credem, că vor fi fost foarte mulți, care așteptau dela el reforme cu mult mai importante, de cum sunt uniformarea funcționarilor și prescrierea cautiunii de căsătorie, cu atât mai vartos cu cât nu s'ar putea scî, dacă prin reforme de felul acesta se va îmbunătăți oare-când justiția maghiară, devenită de mult proverbială.

Cu toate că mesagiul de tron al Monarhului nostru conține atâtea asigurări de pace, acela nu exclude de loc posibilitatea unor supinderi, care pot forma un lanț întreg de încercături chiar pentru monarhia austro-ungară. Situațiunea Sârbiei e critică, și dacă regele Milan va retira, tronul lui e periclitat. Și deși telegrama noastră de ieri desminte scirile despre trecerea armatei sârbesci, totuși dacă am da chiar creșământ desmințirilor oficiale, mai curând ori mai târziu Sârbia tot va risca odată trecerea graniței bulgare.

Fiindcă ne temem — dice o foaie opozițională din capitală — că cu începerea acțiunii se vor începe și o mulțime de complicațiuni pentru monarhia noastră, e datorința delegaților opoziționali, de a cere în Viena explicațiuni în ceea-ce privește atitudinea Austro-Ungariei față cu evenimentele din Balcani. Acei miniștri, care au oare-care înfrîurire asupra politicii

externe — se afirmă, că și dl Tisza se ține între acestia — și-au împlinit până acum misiunea cu puțin succes și cu mult mai puțină rațiune. Ei totdeauna au fost surprinși prin fapte și stă mai presus de toată îndoeala, că acei miniștri, care au redigiat textul mesagiului de tron, n'au nici idee de lucrurile ce se petrec în Peninsula-Balcanică. Voim să sperăm, că acei „diplomați“, care au deșteptat în Maiestatea Sa credința, că Sârbia e un aliat demn de toată încrederea și că situațiunea din Peninsula-Balcanică nu are să deie privilegiu la nici un fel de îngrijiri, că aceia nu vor mai rămâne mult timp în funcțiune. Și cu o schimbare a ministrilor conducători, se va schimba și politica externă. Austro-Ungaria nu va mai face o politică ocațională și urmată de perderi după perderi, — monarhia va înflori earăși și va redobândi vața Europei

Conferența pentru regularea afacerilor din Balcani se va întruni zilele aceste în Constantinopol. Sîntem dedați a nu aștepta lucruri mari dela astfel de conferențe, și aceasta mai cu seamă după-ce scim, că modalitățile, cu care se va întruni conferența din cestiune, se par a nu conține acele garanții, pe care Sârbia le crede de lipsă pentru menținerea păcii și a liniștii sale dinlăuntru. Și anume atitudinea Angliei față cu conferența, a îndreptățit-o la astfel de bănueli. Astfel stând lucrurile, inimițiile nu se vor mai pute evita.

În urma unei comunicări din București, guvernul român, îndemnat prin prezența revoluționarului sârb Pașici și a altor elemente de caracter îndoelnic, să fi luat măsuri energice, spre a împedeca chiar și încercarea unei agitațiuni pe pământul României.

Cestiunea contribuțiunilor de stat și comunale.

Sosindu-ne din deosebitele părți ale țerii plângeri în contra execuțiunilor de diferite titluri, precum execuțiuni pentru dare, pentru împrumuturi neplătite la termen etc., ni se impune întrebarea, dacă folosesc celor constrinși ceva publicarea acelor plângeri?

Nu mai încape nici o îndoeală că tânguirea nu folosesc nimic. Ne restrîngem de astă-dată a vorbi despre execuțiunile de dare, care îi apasă pe țerenii nostri.

Rapoartele lunare și semestrale ale inspectorilor de dare comitatensi ne ofer un motiv greu de îngrijire în ceea-ce privește incassarea dărilor. Mulțimea de restanțe de dare ce se însinuă decătră referenții comitatensi de resort, ne dovedesce, că puterile contribuabililor s'au sleit și că în toată Ungaria domnesce o sărăcie ca nicăiri alt undeva, în altă țeară. Această situațiune tristă ni se presentă ca și mai îngrijitoare, dacă ne dăm seamă despre sistemul constant de a sporii contribuțiunile și despre anii răi ce se succedază de un deceniu încoaci, precum și despre reformele păgubitoare ce se introduc din an în an în „regularea“ posesiunilor agrare.

Țeara noastră, Ardealul cu deosebire, e o țeară eminentă agricolă, dar' pământul e puțin productiv. Ceea-ce nu produce pământul, suplinesce la noi economia de vite. Din crescerea vitelor, țeranul ardelsan, precum și Bănățeanul și cel din Ungaria, solvesce de regulă contribuția în bani ce i-se cere decătră stat.

Prin comasare și segregare însă i-se ia puțința de a cultiva acest izvor de venit.

Astfel numai ne putem explica sporul ce se observă în restanțele de contribuție. Acesta a fost motivul de căpetenie care i-s-a opus guvernului când cu proiectul de lege prin care s'a adus înlesnirea de a cere comasarea. Pentru pofta proprietarilor mai mari de pământ acel proiect păgubitor s'a primit și astăzi țeranul este restrâns în posibilitatea de a cresce vite. Urmarea e că cu deosebire în părțile muntoase sărăcia crește în proporție cu decrescerea numărului vitelor.

E un adevăr necontestabil că aci zace cauza pentru care încasarea contribuțiilor de tot soiul întîmpină din ți în ți greutăți tot mai mari.

În comunele unde comasarea și segregarea s'a introdus, vîdeuși ce dispune numai de o căsuță, jelerului care ținea un porc, o capră, o văcuță, etc. acest neînsămănător de ajutoare li s'a luat din mâinile lor, din mâinile clasei mai sărace.

Astfel, precum ni se raportează din toate părțile, țerenii noștri sînt aduși la starea în care decate-ori li se cere rata semestrală de contribuție, ei neavînd la ce se recurgă pentru a preface în bani spre a se pute răfui de stat, privesc cu desperațiune la țiua de mîne.

Executorii de dare, cari cutieră comunele, sînt nevoiți a induce în protocolul de pemonare „imobilul“ contribuabilului. Se urcă astfel restanțele până la suma pentru care inspectoratul cere intabularea restanțierului și urmarea e că averea imobilă a lui i-se lichează cumpărînd-o pentru un preț de nimica Ovreur, în cele mai multe cazuri, sau vre un alt proprietar din comună ori din vecinătate.

Tocmai astăzi am primit din comitatul Solnoc-Dobăcă o corespondență, în care ni se comunică vinderea mai multor moșioare din o singură comună în decursul unei luni de zile.

Reproducem la acest loc părerea corespondentului nostru despre cauzele cari produc în parte acest rău:

„În cele mai multe comune — scrie corespondentul — organele în a căror mînă e încredințată afacerea de contribuție, sînt străine de durerea Românului. Se prezintă colectorul la casa contribuabilului cerînd competența semestrală. Acesta cere o amănare până când crede că va pute plăti. Colectorul, fie acesta notarul sau un funcționar special pentru afacerile de contribuție, eartă bucuroși până la toamnă, sau din an în an. După doi sau trei ani, contribuabilul primește un avis în scris că realitățile sînt intabulate în favorul erarului și după expirarea termenului, pus pentru depurarea datoriei, i-se vinde moșia.

„Sînt de părerea ca la încasarea ratelor semestrale de contribuție se se procedă cu toată rigoarea, împedecînd astfel sporierea restanțelor. Fă-i omului un rău mai mic, de care poate scăpa, pentru-ca să nu-l duci în o primejdie care îl omoară“. Acest sfat ar trebui urmat cu toată asprimea cu ocaziunea încasărilor de contribuțiune.

„Dar' chiar dacă se adună o sumă mai

mare de restanță de contribuțiune, restanțierul ar trebui să se cugete însuși la modul cum se o plătească; să-și vîndă el însuși din mînă liberă o parte din avutul seu, pentru-ca să-și scape întregul, vîndînd o vită în loc de două, un pământ în loc de moșioara întreagă, — și apoi curățit odată, pe viitor chiar asudînd asudori de sînge să se silească a alerga, decate ori are cățiva cruceri, la colectorul depunîndu-i pentru depurarea competenței sale de contribuție.

„În vederea ordinațiilor draconice cari le exmite dl ministru de finanțe pentru încasarea contribuțiilor, fac — încheie corespondentul nostru — un modest apel la preoțimea noastră dela sate ca să clarifice de pe amvon poporului nostru — de acolo de unde cuvîntul răsună ca ca sfat binevoitor și părintesc, — pericolul ce îl amenință prin pretinsa „iertare din primăvară în toamnă și din an în an“.

România și evenimentele din Balcani.

„L'Indépendance belge“ publică următoarea corespondență din Bucuresci:

Guvernul nostru păstrează o atitudine cu deservire expectantă cu privire la evenimentele din Rumelia. El nu se desinteresează de nici una din eventualitățile care se pot presenta; dar' nu vrea să se expună, prin declarații sau măcar prin indicații premature asupra intențiilor sau a dispozițiilor sale a fi tîrît în complicații de parte de care interesul seu ori împregiurările puteau să-i comande ca să se țină. El vea să rămână liber de a alege rolul ce-i va conveni și să păstreze puțința de a se declara în momentul în care va crede oportun ca să lucreze. Nici o modificare a tratatului dela Berlin în sensul aspirațiilor bulgare nu o poate lăsa pe România indiferentă; dar' nu e nevoie, pentru a apăra aceste interese ca să rischeze ceva.

E de ajuns, pentru moment, ca România să fie asigurată că sprignul Austriei și al Germaniei nu-i vor lipsi în cas când Rusia ar reclama dela dînsa libera trecere pentru voluntarii rași mergînd în Bulgaria. Această asigurare a adus-o dl Brătianu dela Viena și dela Friedrichsruhe. Poziția geografică a României, între Rusia și Bulgaria, îl silește pe guvernul nostru ca să iee măsuri în contra repetirii presiunii ruse la care a fost nevoită a ceda în 1877, subscriind convenția care avu ca consecuențe neînalturate participarea sa forțată la războiul ruso-turc. Demersul dlui Brătianu la Ballplatz și la Wilhelmstrasse, de n'ar fi fost chiar comandat de împregiurări, era justificat prin îngrijirea de a nu se lăsa a fi surprins de evenimente.

În ceea-ce privește unirea eventuală a celor două Bulgarii, e evident că, contrar celor pretinse de mai multe foi parisiane, ea dă o lovire serioasă echilibrului pe care tratatul dela Berlin a voit să-l stabilească între diverse naționalități. Diarele de care vorbesc, dic că România ar face rău de ar combate unirea bulgară la Sudul Dunării, când ea însăși e născută dintr-o

unire realizată în condiții identice la Nordul aceluiași fluviu, din unirea Moldovei cu Muntenia. Dar' nu e vorba pentru România ca să nege Bulgarilor din Rumelia dreptul de a-și revindica independența și de a urmări unirea celor două fracțiuni ale Bulgariei într'un singur stat. E treaba puterilor signatare ale tratatului dela Berlin ca să vadă dacă realizarea unirii poate să se împace sau nu cu starea de lucruri pe care au voit s'o institue în Peninsula-Balcanică. Pentru România, cestiunea e cu totul alta. Chiar' aplaudînd emanciparea completă a Rumeliei, ea n'ar pute totuși să nu iee în seamă consecuențele pe care evenimentul le poate ave pentru interesele române.

Echilibrul între diferitele naționalități ar fi rupt. Iată cestiunea pe care trebuie să ne-o punem, și răspunsul nu poate fi decât afirmativ. Dobrogea e de naționalitate bulgară. Nu e oare de prevădut că un stat bulgar tare și compact stabilit la fruntăria sa va pute exercita asupra ei, la un moment dat, o atracție la care cu greu va rezista? Numeroasele grupuri române răspândite în toată Peninsula-Balcanică până la Salonic, n'ar ajunge și ele să sufere aceste atracții într'un timp mai mult sau mai puțin apropiat, în detrimentul legiuitelor aspirații, pe care România e în drept a le nutri pentru țiua în care desmembrarea Turciei n'ar pute fi evitată? În contra acestor două ipoteze, România trebuie să iee măsuri.

Dacă unirea bulgară a fi consumată, i-ar trebui României o garanță pentru siguranța provinciei sale transdanubiane, care singură îi deschide un drum spre mare și-i permite a întreprinde relații directe și permanente cu Occidentul Europei; i-ar trebui o compensație la consacrarea unei noue ordine de lucruri care va întări elementul bulgar.

Această compensare, n'are de ce s'o indice astăzi; ea o așteaptă cu încredere dela Europa, față cu care face actul de deferență de a se abține dela orice revindicare anticipată și de a se păzi de orice manifestare putînd fi germenul unor noue complicații, atunci când alte state o amenință pe Europa cu crearea, cu armele în mînă, a unui fapt împlinit, care se dee satisfacere aspirațiilor naționale. E motiv de a se crede că această compensare ar consiste în cedarea către România a tot teritoriului dela Sudul Dunării până la Ruscuc și Varna, ceea-ce ar fi singurul mijloc de a se da Dobrogei fruntarii strategice serioase.

Evenimentele din Peninsula-Balcanică.

Continuându-se desmîntirea scirilor mai noue despre începerea conflictului faptic dintre Sârbi și Bulgari, ne mărginim a da câteva amănunte despre deosebitele mișcări războinice din provinciile înarmate:

Comisarul princiar, dl Stransky, ți se următoarele cuvinte într'o întrevorbire cu un diplomat:

„La cas de un rebel sârbo-bulgar, Turcia va sta liniștită și nu va exploata acest conflict spre a profita. Nu numai Serbia, ci și Bulgaria are câte-va puteri la spatele seu. Tot ceea-ce se petrece acum, formează numai prologul pentru politica austriacă de anexiune și pentru politica rusă de ocupațiune.“

Cetîm în țiarul „Slavanin“: „Aflăm din sorginte demnă de încredere că Rusia ne va veni în ajutor când va fi nevoită. Îndată după ce vor fi înlăturate pretențiunile Serbiei și Greciei, cestiunea unirii noastre se va rezolva foarte ușor“.

D-nii Stoianof și Rizof au trimis următoarea telegramă redacțiunii țiarului „Novosti“ la Petersburg:

„Nobilul sprigin ce ați dat cauzei noastre naționale a unirii, a produs aci cea mai bună impresiune. Noi sperăm că, după exemplul d-v., tot ce este onest și liberal în sora noastră Rusiă, se va grăbi a veni în ajutorul acestei cauze, care este de un caracter curat umanitar și slav. Vă rugăm să explicați poporului rus că toate s'au făcut cu intențiuni curat patriotice și fără vre-o influență s'au intrigi străine“.

Agentul diplomatic bulgar din Viena ți se următoarele cuvinte corespondentului țiarului „Prokrok“: „Serbia s'a cam grăbit și va trebui acum se găsească un mijloc spre a eși din încurcatură, dar' se fie în astfel de chip, ca poporul să nu se răscolească și ca dinastia să nu se afle în pericol. Relațiunile din Serbia sînt foarte gingașe și regretabile, și se pare prea puțința ca o acțiune înafară să aibă de urmă o mișcare în întru, care ar pute să se sfîrșească printr'o catastrofă. Singura speranță mai este în bunul simț al dlui Garaceanin, dar' poate că și el va rămâne neputincios față cu răsturnarea care va urma după o retragere a Serbiei“.

Prin cercurile guvernamentale din Filipopol domnesce părerea că Bulgaria nu poate face nici o cesiune de teritor către Serbia. Districtele Wioin și Trn, pe care le pretinde Serbia, sînt locuite de 120,000 Bulgari, cari nu pot fi sacrificăți. Comisarul Stranski declară că acest răzbel frățesc este neînălaturabil dacă puterile nu vor interveni îndată. Declararea de răzbel din partea Serbiei și întrarea în Bulgaria trebuie așteptată în tot momentul. Principele ia comanda supremă asupra armatei dela fruntăria sârba.

Atitudinea Serbiei provoacă mari îngrijiri. Înarmările aici urmează necurmat. Fără de a micșora numărul trupelor concentrate la frontierele Turciei, Bulgarii vor pute opune Sârbilor numeroase trupe. Regimentele de rezervă dela Filipopol au fost îndreptate spre Sofia. Bulgarii se vor țină în defensivă.

Foița „Tribunei.“

Din țeara urșilor.

Traducere din nemțesce

de Ilie B. Gherghel.

(Urmare.)

„Da, istorioara mea e destul de scurtă“, răspunse Luca liniștit, care din potrivă cu frate-seu cel vioiu, nu-l puteai scoate ușor din flegmatica-i lenevire.

„Lipsesce să scîți, coconășule, că Joița e o fetiță frumuseică, ruptă din soare, nu ceva, care are numai un cusur, de ride de toate celea și-i arată dinții ei cei albi, și — ei lasă că vin“ se întrerupse băietanul, răspunzînd la semnele nerăbdătoare a tătâne-seu, „Joiței îi place mierea de Doamne feresce, și fiindcă eu cunosceam un fag botos, unde se aședase un roiu, mă pornisem a doua ți des de dimineată pe cale“. „Mi-au mers toate după plac și am și umplut o ulică măriceică, care am fost luat-o cu mine, până la gură; când să mă scol dela lucru, vîd că nu mai sînt singur, ci am căpătat un privitor, la a cărui zărire, deși nu sînt fricos din fire nici de fel, mi-se făcușe pîrul măciucă“. „Mulți urși am mai vîd eu cocoane, dar' o gadină așa de năprasnică, de când mama m'a făcut, nu întălnisem, și eu — of, că n'aveam arma cu mine, căci —

da, d-voastră sînteți ofițer nemțesc (de al împăratului) care ne aveți de bine și d-voastră scîți tot așa de bine — da, adevă, pentru-că sîntem Români, și —“

„Ei lasă acum, băiete“, îl întrerupse Mitru molcomindu-l, „asta n'o poți schimba, și apoi atunci ai avut tot atîta vreme să pui mîna pe pușcă, cât și pe — dar', spune-o tu mai bine!“

„Apoi, să nu fie cu bănat, domnișorule“, continuă Luca, lucru ciudat era, că dihania frumoasă, care nu era mai departe de dece pași de copac, se boldia la mine și eu la dînsa; — pe semne a fost venit și ea tot cu scopul acela, și botul ei era așa de respicat, par'că ar fi țiis cătră mine: „Bată-mă D-șeu, să mă bată, fapt ce ești, de tine nu pot să ascund nimica!“ Bine, gîndiam eu, ai dat și tu odată preste un urs ca oamenii, și voiam să cuprind ulcica mea de miere și să mă cărăbănesc, dar' pe dată ce întinsei mîna, nămila negricioasă schimbă vorba, căscă botul, și ridicându-se în două picioare, începî să mormăiască așa de grozav, încât îmi lăsaî bucuroși ulcica drept peșcheș și spălai putina nu cu mai puțină grație ca la rîndul seu, fratele meu Nistor“. „La jumătatea drumului, eată și tata cu arma de-a umărul, ear' dece minute după aceea ne-am întors earăși la copacul cel cu miere, să-i stricăm pofta gustăciosului; el însă era mai sprinten decăt noi și de mult trecuse deașurile“. „Ulcica, ce e drept, o căpătasem înapoi, însă așa de neted, par'că o ar

fi fost spălat leica Catrina“. „Rideți domnișorule, și vă puteți închipui, cum ridea Joița când a ascultat și ea ce am pătî; toată țiulica vedeai numai dințișorii ei cei albi“. „La asta mă așteptasem eu, nu-i vorbă; dar' ca să pufnească hojina de atunci, de câte ori îi cad sub gene, asta e mai mult decăt poftim la meară, și de nu voiu scoate-o eu la un capăt, să nu-mi țiieți mie Luca“.

„Bine Luco, și pe mine mă luau în rîs din pricina fricei mele de urși, dar' dracul să mă iee, de mă voiu arăta eu astăzi, că nu-mi lipsesce inima ci numai o flintă bună“, ți se Nistor, strîngînd pușca mai tare la sine.

„Destulă vorbă“ ți se Mitru, arătînd pe o dungă reșetică pe cer, la răsărit, „într'un restimp de o oară veți ave privilegiu de a arăta, că nu mai sînteți cocuțe. Însă băgați de seamă, că a purta cu ursu o bătaie teafără, plătesce mai mult decăt arma cea mai bună, dacă nu sci să dai cu ea.“ „Ei, și acum duceți-vă! Mai aveți încă o bucată bună de drum pe după prăpastie“.

„Da d-ta, bade Mitre, n'ai de povestit vre-o vîntătoare de urși? întrebai eu, după-ce cei doi frați dispărușeră în dosul stîncii, urmăriți de-o privire dulce a tătălui lor.

„Nu așa de hazlie ca ale băieților“, răspunse moșneagul rîdînd. „Pe când eram și eu așa de tîner — o fi ca la jumătate de veac de atunci — o pușcă la noi Români era un lucru mult mai rar ca astăzi, dar' eram

plin de draci, nu altceva, și de aș fi fost în locul lui Luca, ar fi căpătat ursul meu oala în cap și cuțitul în coaste. Dar' mie îmi pare bine, că băietanii nu sînt așa de ageri ca taica; și nici nu sînt așa de sdraveni, cum eram noi, și poclonuri cum le-am moștenit eu dela nenea Marcu, ei ar fi trebuit să le plătească cu vieța lor, ți se!“

„Mitru țiicînd aceste, descoperise sînul care preste tot latul era acoperit cu semne, cărora ușor le puteai pricepe ciuntirea.

„De vre-o două-țeci de ori și mai bine, când păseam încă oile, smuls-am ursului prada furată, numai cu barda în mînă, începî bătrînul, dar' într'un rînd m'a potrivit așa de bine, că vieța mea atîrna ca de un capăt de ață. De atunci și până-ce voiu închide ochii, cred să împlinesc suta urșilor uciși. Pe vremea aceea însă, când în coliba mea, adesea săptămîni, trăgeam de moarte, ear' viscolul suera prin crepături și lupilor flămîndi la ușa le dohoria a carne de om, atunci, domnule, nu-mi eșia rostul din cap, cum de vin domnii, care ți cu ți stau în odaia încălțită la meară întinsă, să propească la noi săraci de oameni, cari anul întreg au a se lupta cu viscole și furtune, — și pricopseala unei arme, cu care să-și poată apăra puținul, greu agonisitul avut, măcar de fiară sălbatică“.

(Va urma.)

Din Ruscuc se serie: „Între popor și soldați, entuziasmul manifestat până mai ieri s'a prefăcut, în urma sgomotului răspândit că s'ar fi căleat granița bulgară decât trupele s'arbesci, într-o indignațiune și durere profundă; pe fețele soldaților se vedea expresiunea mahnirii de a fi nevoiți a merge în luptă contra fraților lor Sârbi; nu mai era la plecarea acestor soldați aceea veselie, ce se vedea la cei dintâi; numai printre voluntari, între cari s'nt și tineri de 15 ani, se mai vedea ici colea câte unul împodobit cu flori și cântând în timpul marșului. S'a ținut o întrunire publică într'un local de școală; au vorbit între alții și unii studenți. Acestia au oferit brațele lor pentru liberarea patriei, conjurând poporul a-i ajuta în acest scop, dându-le mijloacele de întreținere pe timpul luptei. Discursurile au fost viu aplaudate decât ascultătorii, cari erau în număr până la 300, între care erau și doamne.

Despre primirea principelui Alexandru la Sofia, cu ocaziunea reînținerii sale din Filipopol, corespondentul „Românului“ îi scrie acestui diar:

Chipul zimbitor al principelui, bravura sa, dorința de a vedea pe cel din urmă voluntar care pleacă pentru patriă, a făcut pe mulți din mulțimea adunată se plângă. Voinic, voinic principe! Dumneșeu se ni-l apere!“ murmurau unii. „A călătorit toată noaptea și nu-i pasă. Trăiască!“ răspundeau alții. După plecarea companiei de voluntari, A. S. s'a îndreptat spre palat. Mulțimea care-l aștepta aci l'a întâmpinat cu strigăte entusiaste de ură! A. S. a mulțumit poporului în mai multe rânduri, dar strigătele nu încetară și au ținut până la intrarea principelui în palat. La arătarea A. S. în balcon, aceste strigăte au luat proporțiuni și mai mari. La un semn dat, mulțimea a tăcut și d. I. Slaveicoff, președintele comisiei comunale, a rostit către principe un discurs plin de entuziasm în care l'a felicitat pentru bună-venire, mulțumindu-i pentru patriotismul și devotamentul lui către poporul bulgar. D-sa a sfârșit cu următoarele cuvinte: „Continuați drumul năit. Poporul este cu corpul și sufletul cu Alțea Voastră. Acest popor va face toate sacrificiile pentru triumfarea sfinteii idei a unirii. Exprim sentimentele întregii populațiuni, că poporul bulgar va preferi a se sacrifica decât să primească a fi din nou despărțit. Noi toți vom vârsa mai curând sângele nostru pe pământul strămoșilor noștri, decât să lăsăm să se rupă din nou legăturile frățesci, pe care Alțea Voastră le-ați reînnoit și cari acum ne leagă deja cu Bulgaria-de-Sud. Dumneșeu dar' se vă binecuvinteze și se apere viața Alței Voastre, pentru fericirea și gloria poporului bulgar unit. Iubire, încredere, recunoștință către Alțea Voastră din partea poporului bulgar! Trăiască Alțea Sea, trăiască Bulgaria unită!“

La aceste A. S. a răspuns cu următoarele cuvinte: „Domnii cetățeni! Mulțumesc din inimă populațiunii capitalei mele, pentru patriotismul și pentru sentimentele ei de iubire și încredere către mine în aceste grave pentru patria noastră momente. Unirea s'a făcut în urma dorinței unanime a celor două Bulgarii de a avea același principe și aceleași legi. Noi n'am avut și nu avem nici un scop vrăjmaș contra Turcilor, cu toate că s'ntem decise a muri cu toții pentru unificarea patriei noastre. Tari de încrederea voastră, eu și guvernul meu lucrăm ziua și noaptea pentru realizarea dorinței unanime. Dumneșeu a fost cu noi, și eu s'nt foarte vesel că populațiunea capitalei, care dă un exemplu de patriotism întregii patrii, și acum este atât de entusiasmata. Dumneșeu nu ne-a lăsat nici odată și eu cred că dorințele poporului pentru unire vor fi realizate“. Pronunțând cuvintele „Dumneșeu nu ne-a lăsat niciodată“, A. S. și-a făcut semnul crucii. Aceasta a mișcat mulțimea care a răspuns cu mii de strigăte „Ura!“ Cuvintele A. S. au fost adeseori întrerupte de strigătele ură! trăiască principele Alexandru al Bulgariei unite! S'a cântat după aceasta imnul național și alte cântece patriotice. Dela palat mulțimea s'a îndreptat către domiciliul primului-ministru. Petrecerile au ținut toată noaptea.

Cronică.

Blamagiu. Cu privire la scrierile alarmatoare, despre amenințările Românilor, care se colportează de un timp încoace prin unele „foie“ maghiare, citim în „Kronstädter Zeitung“, că spre exemplu și preținsele placate, care erau

dilele trecute afișate pe pereții caselor din Aiud, n'au fost scrise românește, ci în limba maghiară cu intențiunea de a ațîța populațiunea maghiară din acel oraș în contra Românilor.

„Irredenta română“. „Maros-Torda“ scrie, că acușări pentru răspândirea proclamațiunii, pentru crima de vătămă de Maiestate și ținerea de adunări nocturne: Ioan Beuna, Alexandru Patachi și Zevedeu Murășan, s'nt deținuți în arest preventiv. Arestări au apelat în contra acestora; curtea de apel din M. Oșorheiu a aprobat hotărîrea judecătorei de prima instanță.

Maghiarisarea unui sat românesc. „Kölszvári Közlöny“ scrie, că Alexiu Bokros, ca proprietar în comuna Eszteny (?) a ridicat acolo cu spese de multe mii de florini o școală de moștră, și prin jertfe mari a dus-o cu acea școală până acolo, încât astăzi și copiii comunelor vecine românești o cercetează.

Postal. În comuna St.-Craiu-de-câmpie — comitatul Turda-Arieș — va funcționa dela 1 Noemvrie st. n. un nou oficiu postal, care va sta în legătură cu oficiul postal din Turda prin o comunicare cu carioul de patru ori pe săptămână, anume Lunia, Mercuria, Vineria și Sâmbăta.

Raportul economic între Austro-Ungaria și România. Camera comercială din Viena a primit în unanimitate referada secțiunii asupra viitorului raport comercial-politic al Austro-Ungariei cu România. Referentul a înregistrat o mulțime de atestate din bransa agromonică, care toate se plâng pentru împedecarea importului de vite din România, și anume bransa interesată din cauza restringerii comerțului și scumpirii cărnii, până-ce toate atestatele constată în unanimitate, că atitudinea României, plină de șicane față cu importurile noastre, e de a se reduce exclusiv numai la împedecarea importului de vite și se practică simplu numai ca un fel de retorsiune. În modul acesta, dăce referentul, desavantajele, pe care le avem din cauza aceasta, întrec avantajele exportului austro-ungar. O scrisoare adresată camerei și subscrisă de cincișeci de firme ale deosebitelor branșe, motivează căderea exportului nostru înspre România cu împedecarea importului de vite din România și într-unul din atestatele experților agromonici se spune, că în România numai foarte rar obvin boale, că poliția veterinară de acolo e cel puțin tot atât de strictă, ca la noi, și că importul vitelor cunute din Rusia în România e aproape nul. Referada sfârșește cu concluziunea, că până acum amândouă statele vecine și-au stricat unul altuia în mod consecvent, — că e însă de sigur cu puțință un *modus vivendi*.

Despre eliminările dela facultatea teologică din Pojon mai aflăm că senatul facultății teol. din Pojon a eliminat dela acea facultate pe șapte teologi și anume, pe Bohuslav Hurban, Stefan Rohacech și Ioan Vesel dela toate facultățile teologice din țeară, ear' pe alți patru numai dela facultatea din Pojon. Alți cinci teologi au fost dojeniți aspru. Motivul acestor riguroșități e „agitațiunea panslavă“ între teologii dela acea facultate.

Teatrul maghiar din Timișoara. Diarului „Budapester Tagblatt“ i-se comunică din Timișoara, că teatrul maghiar de acolo nu se bucură de acele succese, care se așteptau. Unul dintre cei mai buni actori a părăsit teatrul, alți actori încă vor să se ducă. Teatrul e de regulă foarte slab cercetat și trupa teatrală încă nu corespunde pretențiilor unui public, precum e cel din Timișoara. E de temut — dăce foaia numită — că încercările cu teatrul maghiar din Timișoara, vor fi zadarnice, dacă guvernul nu-i va oferi sprijin material. S'erman budget al țerii și și mai nenorocite popoare!!

Teatrul maghiar din Sibiu. Sâmbătă s'a jucat „Reîntorsii“, dramă în 5 acte de Ludovic Hegedűs, cu concursul a trei diletanți din Sibiu. Jumătate din venitul curat a fost menit în folosul copiilor săraci dela școala de stat din Sibiu. Teatrul a fost foarte slab cercetat. Mai plin a fost Duminecă reprezentându-se piesa populară cu cântece „Sarga csikó“ (Mânzul galben) cu un succes destul de bun.

Aușim, că cu începutul săptămânii viitoare trupa d-lui Váradi părăsește Sibiu. Se vor mai da două reprezentațiuni în săptămâna aceasta și două în cealaltă — apoi s'a isprăvit. Joi se va reprezenta în beneficiul d-lui Péntzes Bandi piesa populară cu cântece „A toloncz“ (Excorta).

Teoria lui Rösler.

Studii asupra stăruinței Românilor în Dacia-Traiană de A. D. Xenopol.

Dare de seamă critică.

(Urmare și fine.)

Fiind cronică noastră foarte târzie, în prima ei redacțiune din sec. XVI, noi nu-i putem

atribui aici atâta valoare. Aceasta cu atât mai puțin, cu cât textul original era slavon, și nefiindu-ne acesta cunoscut, nu puteam ști, față cu varianta din ediția Bălcescu și Laurian, întrucât traducerea este corectă sau nu, pentru-ca să fim siguri despre forma originală a tradițiunii. Totuși nu o putem trece cu vederea, mai ales cu privire la o parte ce n'a fost luată în seamă.

Noi vedem mai întâiu că cronică vorbește aici despre descălecatul pravoslavnicilor creștini în țeară. Pe urmă ea arată teritorul ocupat mai întâiu de Români la cucerirea Daciei, unde am aflat și teritorul continuității române; chiar și locul trecerii preste Dunăre coincide cu puncta lui Traian. În sfârșit ea povestește întemeierea Bănatului-român din Oltenia sub dinastia Basarabescilor, ceea-ce se întâmplă „multă vreme“ înainte de descălecatul lui Rad-Negru din Făgăraș, pus la a. 1290.

Dacă ea conține deci o reminiscență istorică despre emigrarea română din dreapta Dunării, precum a fost interpretată, atunci aceasta poate să privească numai venirea Basarabescilor și a „pravoslavnicilor creștini“, nu însă a tuturor Românilor, cum voiesc Sulzer și Rösler. Coincidența teritorului ocupat mai întâiu de Români cu cel colonizat de Romani, indică, în ori-ce cas, mai mult o reminiscență despre colonizarea română a Daciei, cu a cărei cucerire corespunde și locul trecerii preste Dunăre. Astfel scrierea aceasta căată se prezente o combinațiune din două tradițiuni deosebite: una despre originea Daco-Românilor dela cucerirea română a Daciei, alta despre admigrarea creștină-română cu neamul Basarabescilor¹⁾ din dreapta Dunării, ambele întunecate în decursul timpurilor și confundate într-una. În acest înțeles ea consună cu rezultatul dobândit de noi pe temeiul mărturiilor mai autentice.

Să nu ne mirăm că această tradițiune a fost, împreună cu tradițiunea continuității, destulă pentru Tunusli și Fotino, pentru a deduce din ea admigrarea, potrivit chiar și timpul purcederii ei, determinat mai bine de dl Cogălniceanu, care recunoscu un adevăr în această părere. Ea este cea mai naturală soluție a cestiunii române și, cum am vădit, cea mai probabilă concluziune ce se poate scoate din starea lucrurilor.

Teoria Sulzer-Rösleriană se pare că va avea asemenea soarte ca teoria grecească a lui Fallmeyer îndreptată în contra continuității elementului vechiu elin în poporul neo-grec: ea va fi redusă foarte mult, până la o improspetare a elementului român în Dacia prin admigrare din dreapta Dunării, admisă în istoriografia noastră mai de nainte. Cestiunea română a fost, dela ivirea controversei, prea mult pusă în serviciul pasiunilor naționale, prea mult tărită în țina urei și a relexor nelutiri, pentru-ca judecata neprecupată să afle totdeauna loc și să o lămurească cuvenit. De aici exagerațiunile pe una sau pe altă parte, prin care s'au ajuns pe căi rătăcite. Însă calea de mijloc este de regulă cea mai dreaptă, și astfel va fi și în cazul acesta. La acest rezultat ajungem cel puțin după o dreaptă cumpănire a diverselor argumente.

DL Xenopol, exagerând cu continuitatea, pentru care reușește a aduna unele temeiuri mai puternice, înfățișează de altă parte în mod greșit ceea-ce s'a invocat cu temeiul decât adversarii continuității, și cade în extremul de-a reduce foarte mult și chiar de-a desface de noi elementul român al Peninsulei-Balkanice, unde avem o istorie destul de însemnată. Astfel d-sa aruncă în mare, împreună cu teoria lui Rösler, și această istorie, fără ca să ne poată da pentru dînsa alta în Dacia-Traiană.

Dacia-veche a devenit, mulțumită genialei creațiuni a lui Traian și prin mișcarea etnografică, patria noastră de locuință. Ea nu cuprinde însă tot teritorul istoriei noastre. Aceasta se petrece, pe timpul de tranzițiune a istoriei române în cea română, mai ales în imperul roman oriental, unde se află până la invasiunea slavo-bulgară și partea cea mai mare a elementului ce reprezintă neamul român. După teritorul elementului roman oriental sau român trebuie să alcătuim istoria noastră.

D. Onciul.

Mulțumită publică.

Comitetul „Reuniunii femeilor române“ din Sibiu exprimă prin aceasta mulțumita sa d-lui Moise Moga, pantofar și pelar în Mercurea pentru 4 cărți și o broșură, pe care a binevoit a le dona bibliotecii școlii noastre de fete.

Sibiu, în 13/25 Octomvrie 1885.

Maria Cosma, Anastasia Toma,
presidentă. secretară.

¹⁾ Numele Băsarab aduce aminte de Bessii Peninsulei-Balkanice, identificați de Kekavmenos cu Macedo-Români. Tribul trac al Bessilor, cu centrul Bessapara sub muntele Haemului, s'a păstrat mai mult decât ceilalți Traci; numele lor trece apoi la tot neamul trac din Peninsula. Împăratul roman Leon Traicul, născut în Dacia-Aureliană (Müller, Fragmenta histor. Graec., IV, 135), este numit de Iordanes: „Bessica ortus progenie“. După Herodot (VII, 111), numele Bessilor nu însemna la început un popor, ci un fel de castă sacerdotală, domnitoare la vechii Traci.

Varietăți.

(Universitățile de femei în Rusia.) Cu ocazia inaugurării, la Petersburg, a noului local al cursurilor superioare pentru femei, Vocea Moscovei face istoricul acestei instituțiuni care, în actuala-i dezvoltare, merită a fi considerată ca cea dintâi Universitate pentru femei.

Idea unei școli de studii înalte pentru femei datează, în Rusia, din anul 1867. Dna Conradi prezintă atunci congresului de naturaliști întrunit la Petersburg un memoriu în care căuta să stabilească nu numai utilitatea, dar încă posibilitatea de a se crea o universitate pentru femei. Congresul nu putu să discute memoriul dnei Conradi, deoarece-și în programul său nu erau prevădute cestiuni pedagogice.

În anul următor însă, 400 femei ruse prezentară profesorilor dela universitatea din Petersburg o cerere în scris, prin care îi invită să organizeze pentru ele cursuri speciale de toate științele, cari constituie programul universitar. Profesorii consimțiră, dar ministrul instrucțiunii publice creșu că nu poate să autorizeze aceste cursuri decât sub forma unor cetiri publice sau conferențe, astfel precum erau admise printr-o lege specială.

Petițiunile nu fură mai puțin satisfăcute de rezultatul dobândit și proiectul nu întârziă de a se realiza. Cursurile, sub formă de conferențe, ținură dela 1870—1875, după care, mulțumită sollicitudinii comitetului d. Tolstoi, atunci ministru al instrucțiunii publice, ele fură transformate în cursuri organizate într'un mod regulat, sub denumirea de „cursuri Bestujew“, după numele unuia dintre organizatorii lor, profesorul Bestujew-Rumine, istoric foarte cunoscut. Grijea de a se găsi fondurile necesare pentru întreținerea cursurilor, cădă în sarcina unei societăți de binefacere, având un comitet special în cap, care funcționează și azi. Din primul an al existenței cursurilor, ele fură frecventate de 581 auditoare, cifră care de atunci nu încetă de a se mări. În curs de șapte ani au fost 2,500 studente, din cari 496 au terminat cursurile. Sumele de cari s'a dispus, în acest spațiu de timp, s'au ridicat la 300,000 ruble, din cari 280,000 vârsate chiar decât auditoare. Cheltueile de întreținere a cursurilor vor fi foarte mult reduse prin construirea noului local. Chiria casei care servia până aci de local provisor pentru cursurile superioare, era de 30,000 ruble pe an, pe când dobândile capitalului întrebuințat pentru clădirea noului edificiu, nu vor trece preste suma de 8,000 sau 9,000 ruble.

(Drum de fier electric.) Acum de curând s'a inaugurat și s'a pus în circulație, la Cleveland, în statul Ohio (Statele-Unite), primul drum de fier electric care s'a încercat până acum. El percurge o lungime de o milă.

Această experiență a făcut mare sgomot printre inginerii americani și succesul ei a fost atât de mare, încât compania s'a decis să introducă tracțiunea electrică pe întreaga rețea din Cleveland, care are o lungime de 20 mile (32 kilometri).

Mașina dynamo-generatrice este situată la 6 kilometri departe de punctul de plecare al vagoanelor; curentul electric este dus dela această mașină la motorul așezat pe tren prin nise conductoare închise în tuburi subterane.

Acești conductori, lăsați între șine, consistă din nise bare de fier de un profil analog cu acela al șinelor drumului de fier.

Nise mături metalice freacă barele și conduc curentul la motor. S'au putut uni până la cincisprezece vagoane într'un singur tren, punându-le în mișcare cu o singură mașină electrică.

Dacă este adevărat, după cum se afirmă, că construcția acestei linii electrice nu costă mai mult de 25,000 lei pe milă, pecând o tracțiune prin cablu, stabilită în aceleași condițiuni, ar costa aproape 3000,000 lei, experiența dela Cleveland ar realiza o economie foarte mare și ar merita să atragă asupra-i atențiunea generală.

Bibliografie.

Geografia Ungariei și elemente din geografia generală pentru școlile populare de Dr. Nicolau Pop, conector, profesor și asesor consistorial. Edițiunea a cincia (cu charta Ungariei). Brașov 1885.

* * *

„Cuvântări bisericesci“. Tom. III și „Orientale cat.“ — cu începutul lui Octomvrie s'a pus sub tipar și cu caputul lui Noemvrie se vor expeda prenumerațiilor. Pentru înlesnirea procurării se mai prelungește termenul de prenumerațiune încă până la 10 Noemvrie, rugați fiind p. t. dd. colecțanți să binevoiască a trimite coalele de prenumerațiune până la acest termin, căci aceia ale cărora nume vor veni după termin, nu se vor considera de prenumerați și vor pute primi opurile numai prelângă prețul de prăvălie, 2 fl. de exemplar. Din „Resultatele filosofiei“ se mai află exemplare cu prețul de 60 cr. și prenumerațiilor sosiți se expediază îndată după re-napoierea coalelor de prenumerațiune la dl Ioan Papiu, preot în Gherla.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

— 17 Noemvrie: Realitățile comunei Starciovă în folosul Boden-Credit-Anstalt-ului din Sibiu, decătră trib. din Panciova.

— 23 Noemvrie: Realitățile lui Adolf Gold din Moșnița, decătră trib. din Timișoara.

— 21 Noemvrie: Realitățile Vitei Popov din Vatina, decătră jud. cerc. din Verșeț.

— 21 Decemvrie: Realitățile lui Constantin Unguraș din St.-Mihail-român, decătră trib. din Timișoara.

— 29 Decemvrie: Realitățile lui Petru Nierckjorn din Moritzföld decătră judecătoria cerc. din Deta.

— 19 Decemvrie: Realitățile lui Carol Martincsák din Butin, decătră judecătoria cercuală din Deta.

— 18 Ianuarie 1886: Realitățile lui Georgiu Weber din Brașov, decătră trib. de acolo.

— 19 Decemvrie: Realitățile Borbalei Tarkonyi din Percosova, decătră judecătoria cerc. din Deta.

— 28 Ianuarie 1886: Realitățile lui Andreiu Römer din Fületelke, decătră tribunalul din Elisabetopol.

— 23 Noemvrie: Realitățile lui Dimitrie Draghici din Panciova, decătră tribunalul de acolo.

— 29 Octomvrie: Realitățile lui Stefan Gaal din Tășnad, decătră jud. cerc. de acolo.

— 9, 10 și 11 Noemvrie: Dreptul de dare de consum de carne și vin, zahăr și bere pe teritoriul orașului Sătmăr, decătră direcțiunea financiară de acolo.

Edicte:

A se insinua pretensiunile:

— La rămasul după Cristina Milenov din Becicherecul-mare;

— la rămasul după Sima Moritvanski din Beodra trib. din Becicherecul-mare;

— la rămasul după Jacob Steopaie din Sângerzul-Năseudului, trib. din Bistrița;

— la rămasul după Ioan Hanek din Lechința-săsească, trib. din Bistrița;

— la rămasul după Dani Varga din Soofalva, trib. din Bistrița;

— la rămasul după Maria Benesch din Asszu-Beszterce, trib. din Bistrița;

— la rămasul după Augustin Rohl din Becicherecul mare, trib. de acolo.

— la rămasul după Mihail Fruhm din Iad, trib. din Bistrița;

— la rămasul după Georgiu Bachner din Törpény, trib. din Bistrița;

— la rămasul după Mihail Thomae din Dumitra, trib. din Bistrița;

— la rămasul după Aga Belitzky din Szerb-Ittebe, trib. din Becicherecul-mare;

— la rămasul după v. d. Maria Botta născ. Maschlar din Arad, trib. de acolo.

— A se înfățișa ereții după Iosif Kluk din Câmpeni, jud. cerc. de acolo.

— 30 Decemvrie: Regularea dreptului de regale a comunei Timafalva, tribunalul din Odorheiu de sec. seces.

— 4 Decemvrie: Regularea hotarului comunal al comunei Felső-Boldogassonyfalva, comitatul Odorheului-séc.

Concursuri:

— Un post de medic cercual în Ludoș, comit. Mureș-Turda.

— Un post de scriitor la cărțile fondare din Becicherecul-mare.

— Un post de concipient cl. II. la direcțiunea financiară din Cluj.

— Un post de contabil cl. III. la direcțiunea financiară din Timișoara.

— Un post de conducător cl. II. la cărțile fondare din Cluj.

— Un post de executor de stat prelungă în-spectoratul de dare din Cluj.

— Un post de scriitor cl. II. la trib. din Caransebeș.

Sciri economice.

Piața din Făgăraș, 23 Octomvrie. Grâu frumos hectolitra fl. 5.— până fl. 5.80; grâu mestecat fl. 3.50 până fl. 4.—; secara fl. 3.20 până fl. 3.50; cucuruzul fl. 3.— până fl. 4.20; ovășul fl. 1.60 până fl. 1.75; sâmbența de cânepă fl. 6.— până fl. 7.—; sâmbența de in fl. 9.— până

fl. 10.—; fasolea fl. 3.— până fl. 4.—; mazerea fl. 6.— până fl. 7.—; linteia fl. 7.— până fl. 8.—; crumpenele fl. —.80 până fl. 1.40; mălaiul fl. 7.— până fl. 8.—; sâmbenț brut 100 chile fl. 40.— până fl. —; unsoarea de porc 65—70, slămina 60—70; cânepa fl. 30.— până 45.— Un chilo carne de porc 40 cr.; carne de vită 38 cr.; carne de vițel 32 cr.; carne de mel — cr.; ouă 7 cu 10 cr.; chim fl. 12.— până fl. 15.—; lumini turnate de sâmbenț 56 cr. până — cr.

Târgul de rămători în Steinbruch. În 24 Octomvrie n s'a notat: unguresci bătrâni grei 42.1/2 cr. până 43.1/2 cr. unguresci grei, tineri 44.1/2 cr. până 45.1/2 cr., de mijloc 45.— cr. până 46.— cr., ușori 47.— cr. până 48.— cr., marfă țerănească, grea 43.— cr. până 44.— cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., ușoară 46.— cr. până 47.— cr., românesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sârbesci grei 45.— cr. până 46.— cr., transito de mijloc 46.1/2 cr. până 47.— cr., transito ușori 49.— cr. până 49.1/2 cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% compenți la gară.

LOTERIE.

Rectificare. Grăbim a corege eroarea străcurată în nr. de ieri al țiarului nostru. S'au fost publicat adevă ca trasi la loteria din Budapesta în tragerea dela 24 l. c. n. nrii. 50 9 175 27 33, precând nrii eșiți sunt:

43 54 18 17 60.

Cursul pieței din Sibiu.

din 27 Octomvrie st. n. 1885.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.70	vënd.	8.75
Lire turcesci	"	11.10	"	11.20
Imperiali	"	10.10	"	10.15
Ruble rusesci	"	1.20	"	1.22

Bursa de București.

Cota oficială dela 26 Octomvrie st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump.	92.—	vënd.	93.—
Rur. conv. (6%)	"	87.—	"	87.—
Act. de asig. Dacia-Rom.	"	247.—	"	252.—
Banca națională a României	"	1100.—	"	1130.—
Impr. oraș. București	"	30.—	"	32.—
Credit mob. rom.	"	—	"	—
Act. de asig. Naționala	"	224.—	"	—
Scrieri fonciare urbane (5%)	"	—	"	89.1/4
Societ. const.	"	174.1/2	"	230.—
Schimb 4 luni	"	—	"	34.—
Aur	"	—	"	10.80

Bursa de Budapesta

din 26 Octomvrie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	—
" " hârtie " 5%	98.20
Imprumutul căilor ferate ung.	90.55
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	147.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	96.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	124.50
Bonuri rurale ung.	108.50
" " cu cl. de sortare	102.—
" " bănețene-timișene	102.75
" " cu cl. de sortare	101.75
" " transilvane	101.50
" " croato-slavone	102.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	97.75
Imprumut cu premiu ung.	118.—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	121.75
Renta de hârtie austriacă	82.25
" " argint austriacă	82.50
" " aur austriacă	108.75
Losurile austr. din 1860	140.—
Acțiunile băncii austro-ungare	864.—
" " de credit ung.	285.25
" " " austr.	283.25
Argintul	—
Scrieri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina“	101.50
Galbeni împărătesci	5.93
Napoleon-d'ori	9.94
Mărci 100 imp. germâne	61.45
Londra 10 Livres sterlinge	125.10

Bursa de Viena

din 26 Octomvrie st. n. 1885.

Rentă de aur ung. 6%	—
" " hârtie " 4%	98.60
" " hârtie " 5%	90.90
Imprumutul căilor ferate ung.	148.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	97.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	124.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	108.50
Bonuri rurale ung.	108.—
" " cu cl. de sortare	102.50
" " bănețene-timișene	102.75
" " cu cl. de sortare	102.25
" " transilvane	101.75
" " croato-slavone	102.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	97.70
Imprumut cu premiu ung.	118.—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	121.30
Rentă de hârtie austriacă	82.30
" " argint austriacă	82.55
Rentă de aur austriacă	108.90
Losuri austr. din 1860	140.50
Acțiunile băncii austro-ungare	864.—
" " de credit ung.	286.25
" " " austr.	284.—
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.93
Napoleon-d'ori	9.95
Mărci 100 imp. germâne	61.45
Londra 10 Livres sterlinge	125.05

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1885.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copșa mică—Sibiiu																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren accelerat																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
Viena		7.15			București		5.—	7.45		Viena	7.15	11.—		Teiuș	12.39	11.09	3.56	5.20	Copșa mică		3.02	1.11																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	Predeal		9.47	12.50		Budapesta	1.45	8.05	8.—	Alba-Iulia	1.10	11.56	4.27	5.57	Șeica mare		3.30	1.32																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
Szolnok	11.22	3.51	7.29	9.26	Timiș		10.11	1.40		Szolnok	4.02	11.02	12.00	Vințul de jos		12.20	4.53		Loamneș		3.47	2.01																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
P. Ladány	2.25	5.28	8.27	11.40	Brașov		6.22	10.44	2.27	Arad	7.53	3.37	5.55	Șibot		12.25	5.19		Ocna		4.09	2.24																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
Oradea-mare	5.33	6.46		1.28	{	6.22	10.51	2.55		{	4.00	6.05	6.05	Orăștia	1.19	5.41	5.41	5.41	Sibiiu—Copșa mică																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	